

HLAVNÍ TÉMA

LOUPEŽ A HRANICE TRESTNĚPRÁVNÍHO POSTIHU

Dle § 173 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, platí: „Kdo proti jinému užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let“. V praxi někdy dochází k nesprávné právní kvalifikaci, kdy je za loupež považováno jednání pachatele naplňující reálné skutkovou podstatu jiného trestného činu. Z pohledu pachatele však může být ještě významnější otázka, kdy (ne)má být jeho čin řešen prostředky trestního práva.

Odlišnosti od dalších trestných činů

Trestný čin loupeže bývá v některých případech zaměňován s krádeží. Zásadní rozdíl mezi nimi spočívá v použití násilí (resp. pohrůžky), které je v případě loupeže použito ještě před zmocněním se cizí věci, zatímco u krádeže není použito buď vůbec, nebo teprve poté, co si pachatel cizí věc přisvojí (a násilí použije, aby si věc uchoval). Za násilí zde přítomné není považováno např. neočekávané vytrhnutí věci z ruky a přisvojení si cizí věci tímto způsobem proto není považováno za loupež, ale krádež. Na druhou stranu pokud se pachatel takto věc vytrhnout nepodaří a překročí např. k vlácení osoby, která se věci drží, k naplnění znaků loupeže již dojde.

Loupež má rovněž blízko k vydírání. Toho se pachatel dopustí v případě, že poškozenému hrozí násilím, které by se mělo uskutečnit teprve v budoucnu. Trestný čin loupeže je dokonán již užitím násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci, aniž byl tento úmysl uskutečněn.

Loupež lze spáchat i tak, že pachatel se násilím nebo hrozbou bezprostředního násilí proti jinému zmocní cizího motorového vozidla s úmyslem užívat jej pouze přechodně. Takové jednání nebude posouzeno jako trestný čin neoprávněného užívání cizí věci. Okolnost, že pachatel loupeže se zmocňuje věci s úmyslem užívat ji pouze přechodně, může mít vliv na naplnění kvalifikačních znaků podmiňujících použití vyšší trestní sazby, neboť v případě přechodného užívání

nepředstavuje hodnota věci, které se zmocnil, bez dalšího škodu způsobenou trestným činem loupeže.

V případě všech tří výše uvedených trestných činů je ve srovnání s loupeží zákonem stanovena nižší trestní sazba. Pečlivá analýza jednání pachatele vedoucí k případnému závěru o spáchání méně závažného trestného činu tak může mít pro pachatele značný význam.

O loupež může jít, i když „se nic nestalo“

Z pohledu pachatele se v některých případech může zdát, že nemohl být spáchán trestný čin, pokud poškozenému nezpůsobil fyzickou újmu a zároveň nedošlo k násilnému odebrání věci. Judikatura je však poměrně striktní. Nejvyšší soud vyslovil: „O zločin loupeže, na který je nezbytné použít prostředky trestního práva, včetně trestní represe, se může jednat i v případě, že pachatel nezískal od poškozené osoby žádnou věc a ani ji nezpůsobil žádná zranění. Ani poněkud menší intenzita, s jakou pachatel naplnil formální znaky citovaného zločinu, totiž nevylučuje závěr o společenské škodlivosti takového činu ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku.“ Loupež lze spáchat i v případě minimální intenzity násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí způsobilé ovlivnit vůli poškozeného. Poškozený nemusí klást žádný odpor (např. je-li si vědom fyzické převahy útočnicka a z obavy před dalším násilím odpor raději vůbec neprojevuje a plně se podrobuje vůli pachatele). Pohrůžka násilím dokonce ani nemusí být pachatelem výslovně pronesena a postačit tak může i konkludentní jednání, dává-li pachatel zároveň poškozenému najevo, že k výkonu násilí dojde, pokud se ohledně požadované věci nepodrobí jeho vůli (např. naznačování úderů či ukázáním nějaké zbraně, zastavení poškozeného, zejména jde-li o osobu výrazně fyzicky slabší než pachatel, na odlehlém místě).

číst více na www.pravniprostor.cz

Mgr. Petr Motyčka | advokát, TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.

Na právním portálu Právní prostor.cz naleznete v nejbližších 14 dnech i tato témata:

Povinnosti zaměstnavatele při oddlužení zaměstnance

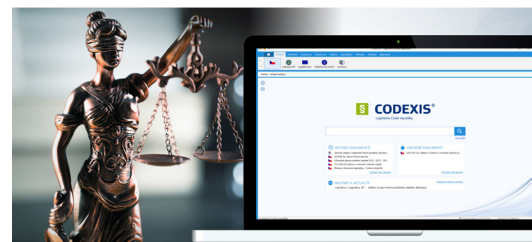
Náhrada škody způsobené nesprávným úředním postupem

Rozhodnutí soudu jako zdroj oprávnění zásahu do integrity

Nárok nabyvatele podílu v s.r.o. na vyplacení zisku

WWW.PRAVNIPROSTOR.CZ

CODEXIS®

KOMPLETNÍ A AKTUÁLNÍ ZNĚNÍ ZÁKONŮ

Výklady. Články. Komentáře.
Právní informace v souvislostech.

ZJISTIT VÍCE

STRUČNĚ

ČESKÝ ZÁKON O BREXITU

Poslední měsíce více než kdy jindy upíná veřejnost oči směrem k Londýnu, protože datum 29. března 2019 se nezadržitelně blíží a stále není zřejmé, co všechno tzv. brexit přinese. Pro případ, že jeden z dosavadních nejlivnějších členů Evropské unie skutečně odejde bez dohody, přijala vláda České republiky na svém zasedání dne 7. 1. 2019 návrh zákona o brexitu.

[celý článek](#)

AKTUALITY V OBLASTI ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍHO ŘÁDU

Mým dnešním úkolem bude s Vámi prodiskutovat novinky ve stavebním právu za rok 2018, tj. co se za poslední rok událo. Nejprve byla přijata tzv. velká novela stavebního zákona, a to pod č. 225/2017 Sb. O pár měsíců později byla přijata novela zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací – zákon č. 169/2018 Sb., která mj. částečně napravila nedostatky velké novely.

[celý článek](#)

KOMU SMÍ EMITENT NABÍZET SVÉ DLUHOPIŠY

Financování byznysu prostřednictvím dluhopisů je v současnosti velmi populární. Jestliže o emisi dluhopisů uvažujete, možná jste už narazili na ne zcela triviální otázku, jaké má emitent možnosti při hledání investorů. Pokusíme se jí osvětlit.

[celý článek](#)

SYNDROM ZAVRŽENÉHO RODIČE

Při rozchodu rodičů bohužel dochází čím dále častěji k boji o dítě, o úpravu jeho péče, výživného i rozsahu styku s rodičem, který dítě v péči nemá. Boj mezi rodiči někdy nekončí, ani když je řízení po rozchodu rodičů skončeno a pravidla nastavena.

V některých politováníhodných případech dochází k tomu, že jeden z rodičů (obvykle rodič, který má dítě v péči) začne trvale manipulovat dítě proti druhému rodiči, mařit jejich styky a snaží se nastavit dítě na nenávisť k druhému rodiči. Vytváření syndromu zavrženého rodiče je vůči dítěti velmi poškozující jednání. Tento článek se zaměřuje na otázku, jakým způsobem se zavržený rodič může

bránit a jaký může zvolit postup, aby své dítě zcela neztratil.

Pro lepší přehlednost následujícího textu budu používat termín „pečující rodič“ pro rodiče, který má dítě v péči (ať již fakticky či na základě soudního rozhodnutí), a termín „druhý rodič“ pro rodiče, jenž dítě v péči nemá a má právo na osobní styk s dítětem. Pro úplnost zdůrazňuji, že se jedná o pouhou formulační zkratku, význam druhého rodiče pro nezletilé dítě a jeho role rodiče tím nemají být nijak snižovány.

Pojem syndromu zavrženého rodiče

Syndrom zavrženého rodiče je termín, který vytvořil americký psychiatr Richard A. Gardner na počátku 80. let a definoval jej jako poruchu, která se projevuje tím, že dítě soustavně a neodůvodněně

zlehčuje a uráží jednoho z rodičů. Její příčinou má být kombinace faktorů, zejména indoktrinace ze strany druhého rodiče (téměř výhradně jako součást sporu o svěření dítěte do péče po rozvodu rodičů) a vlastní pokusy dítěte pomlouvat jednoho z rodičů.

Podle Gardnera existují následující projevy syndromu zavrženého rodiče: Kampaň shazování (Dítě projevuje výraznou nenávisť vůči druhému rodiči. Často i bez přímého dotazu odborníka začne vyjmenovávat řadu negativních projevů chování druhého rodiče, jeho špatných vlastností a činů, a tím zdůvodňuje svůj postoj odmítání.), slabé, absurdní nebo žádné odůvodnění nenávisť (Své odmítání druhého rodiče často děti vysvětlují nelogicky a vágně. Při bližším dotazování nejsou schopny uvést nic konkrétního.).

Číst více na www.pravniprostor.cz

JUDr. Jana Tomešová | advokátka, Advokáti Písek

JUDIKATURA

ÚSTAVNÍ SOUD KE KRITICE VEŘEJNÉ OSOBY

Co si může a nemůže dovolit říct jeden veřejný funkcionář o jiném, tím se zabývá náleze Ústavního soudu, sp. zn. I. ÚS 4022/17, ve věci Milana Knížáka, který o Jiřím Fajtovi prohlásil, že „ekonomicky zruinoval“ Národní galerii v Praze a že byl ze všech jejich ředitelů ten nejhorší.

Soudy a následně i Ústavní soud dospěly k názoru, že takové tvrzení nelze považovat za oprávněnou kritiku.

Ústavní soud připomněl, že i nadnesené a přehánějící názory, a to dokonce i názory někoho urážející, jsou-li proneseny ve veřejné či politické debatě, jsou názory zásadně ústavně chráněnými, leda by postrádaly skutkový základ nebo byly učiněny ve zlém víře. Naopak ohledně skutkových tvrzení je tvrdící povinen prokázat rozumné důvody, pro které spoléhá na jejich pravdivost, že v přiměřeném rozsahu jejich pravdivost ověřoval a byl v dobré víře, že tvrzení je pravdivé.

Podle Ústavního soudu tvrzení, že šlo o nejhoršího ředitele, je čistě subjektivním hodnocením, na které má každý právo. Avšak tvrzení, že ve funkci ředitele galerii ekonomicky zruinoval, je již tvrzení skutkové. Z následného řízení vyplynulo, že panu Fajtovi lze klást za vinu některá pochybení související s hospodařením Národní galerie, avšak tato pochybení nemohla být příčinou vážných ekonomických problémů Národní galerie a její hospodaření ovlivnila pouze v omezené míře. Pro posuzovanou věc bylo pak podle Ústavního soudu stěžejní, že tyto informace v daném kontextu vyznívaly jako tvrzení od osoby, u níž televizní divák může předpokládat podrobnou a dlouhodobou znalost hospodaření veřejné instituce, a nikoliv o zjednodušení a nadsázku. Pan Knížák tehdy navíc tvrdil, že „to může dokázat“, což však před soudy nemohl, a musel se tedy panu Fajtovi veřejně omluvit.

[celý článek](#)

OBSAH ZKOUŠKY JAKO OSOBNÍ ÚDAJ

Písemné odpovědi při zkoušce představují osobní údaje, konstatoval Evropský soudní dvůr ve věci C-434/16. Podle evropského soudu obsah odpovědi studenta odráží úroveň znalostí a schopností v dané oblasti, jakož i případné myšlenkové pochody, úsudek a kritické myšlení. To představuje informace, které jsou citlivé, spadají do soukromé sféry a měly by být chráněny.

V dané věci se jednalo o žádost zkoušeného, aby mu byly poskytnuty veškeré údaje, které o něm příslušná zkušební instituce eviduje, včetně jeho vlastních odpovědí na zkuškové otázky a poznámky komisaře k nim. Komisař byl toho názoru, že mu tyto informace poskytnout nemusí, neboť nejde o osobní údaje. Naopak podle Evropského soudního dvora o osobní údaje jde a dotýčný má právo nejen na jejich poskytnutí, ale také jejich případnou opravu či výmaz, jak umožňuje směrnice o ochraně osobních údajů (shodně nyní i GDPR).

Na druhou stranu, tento judikát lze využít jako odůvodnění, proč obsah zkoušky nelze poskytnout na žádost podle informačního zákona. Písemné odpovědi uvedené zkoušeným při odborné zkoušce a případné korekturní poznámky zkoušejícího totiž představují osobní údaje, které lze poskytnout pouze se souhlasem subjektu těchto údajů.

[celý článek](#)

ROZHOVOR

MICHAL URBAN

Existuje film, který by měl vidět opravdu každý právník? Čím se liší současní studenti práv od generací předchozích? O jakých změnách se v rámci nové akreditace výuky na Právnické fakultě Univerzity Karlovy uvažuje? Měla by být fakulta náročnější? Existuje recept na to, jak zvýšit společenské povědomí o právu?

V rozhovoru odpovídal JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D. – vedoucí Centra právních dovedností a zakladatel programu Street Law na Právnické fakultě Univerzity Karlovy.

Právnickou fakultu Univerzity Karlovy jste absolvoval jako student a své alma mater jste zůstal věrný i po studiích – pouze s výměnou školní lavice za katederní stupínek. Změnilo se nějak studium práv od dob Vašich studentských let?

Výměna byla trochu složitější. Po vystudování práv jsem ještě dostudoval pedagogickou fakultu, takže nějaký čas jsem působil úplně mimo právnickou fakultu a vrátit jsem se ani neplánoval. Přivedl mě zpět asi po třech letech až doktorát, který jsem zde začal studovat. A poté se otevřela možnost ucházet se o asistentké místo. Ale zpět k Vaší otázce, studium se dle mého názoru změnilo hodně. Nejvýraznější změnu vidím v tom, že současná podoba výuky zahrnuje daleko větší počet prakticky a dovednostně orientovaných předmětů, než jaké fakulta nabízela za dob mého studia, daleko větší počet zápočtů a průběžných písemných úkolů. Fakulta toho víc studentům nabízí a zároveň toho ale po nich také více požaduje, což je dobře.

pokračování na straně 3

NOVELA ZÁKONA O PLATECH PŘEDSTAVITELŮ STÁTNÍ MOCI

Dne 20. 12. 2018 byl ve Sbírce zákonů publikován pod č. 316/2018 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů.

Tato krátká novela o jediném změnovém bodu byla, dle důvodové zprávy, připravena za účelem zamezení pokračování skokového nárůstu výše platové základny představitelů státní moci. Postupné zvyšování násobku pro výpočet platové základny v posledních letech spolu s růstem výše průměrné mzdy v nepodnikatelské sféře totiž měly zapříčinit dramatický nárůst výše platové základny představitelů státní moci, a to zejména v porovnání s ostatními skupinami osob odměňovaných z veřejných rozpočtů. To se zákonodárce snažil touto novelou reflektovat a takto strmý růst adekvátně kompenzovat, stejně tak jako zohlednit výkladový posun, jenž byl vyvolán rozsudkem Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1440/2014 a který spočívá v tom, že pro výpočet platových základen se má použít údaj o průměrné mzdě na přepočtené počty zaměstnanců a nikoliv údaj o průměrné mzdě fyzických osob.

Zákon své účinnosti nabyl dnem 1. 1. 2019.

 [Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

 [celý článek](#)

NOVELA ZÁKONA O SMĚNÁRENSKÉ ČINNOSTI A ZÁKONA O PLATEBNÍM STYKU

Dne 10. 1. 2019 byl ve Sbírce zákonů publikován pod č. 5/2019 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 277/2013 Sb., o směnářské činnosti, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., a zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku.

Zákon o směnářské činnosti upravuje poskytování směnářských služeb, a to jak veřejnoprávní podmínky pro provozování této činnosti, tak i úpravu soukromoprávních vztahů při ní vznikajících. K jeho novelizaci nyní zákonodárce přistoupil, neboť vyhodnotil, že je vhodné některá jeho ustanovení zpřesnit, stejně tak jako zavést některé prvky vedoucí k posílení ochrany spotřebitelů jakožto slabší strany. Zde jde především o zavedení možnosti odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu.

Dle důvodové zprávy dále dochází například ke sjednocení terminologie používané v zákoně o směnářské činnosti s pojmy užívanými v dalších zákonech z oblasti finančního trhu či v občanském zákoníku, či k úpravě některých náležitostí kurzovního listku a poskytování jiných podmínek směny.

Zákon své účinnosti nabývá dnem 1. 4. 2019.

 [Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

 [celý článek](#)

NOVELA ZÁKONA O POMOCI V HMOTNÉ NOUZI

Dne 20. 12. 2018 byl ve Sbírce zákonů publikován pod č. 309/2018 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

V této novele jde o povinný způsob výplaty příspěvku na živobytí u příjemců, kteří jej pobírají déle než 6 měsíců v posledních 12 měsících, prostřednictvím poukázek opravňujících k nákupu zboží ve stanovené hodnotě. Jeho úprava byla do zákona o pomoci v hmotné nouzi vložena novelou publikovanou ve Sbírce zákonů pod č. 98/2017 Sb., jeho aplikace však v praxi přinesla určité problémy, které má aktuálně publikovaná novela řešit. Dle důvodové zprávy jde konkrétně o to, že daná úprava dopadla na některé zranitelné skupiny příjemců příspěvku na živobytí, jakými jsou například klienti sociálních služeb či osoby hospitalizované ve zdravotnickém zařízení, jimž přinesla praktické obtíže. V okamžiku, kdy tyto osoby mají v těchto zařízeních uhradit stravu a základní potřeby, mají problém, neboť částí dávkou disponují ve formě poukázek, jež však v některých zařízeních nelze použít. Zákonodárce má ambici novelou na popsanou situaci adekvátně reagovat.

Ta své účinnosti nabyla dnem 1. 1. 2019.

 [Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

 [celý článek](#)

ČLÁNEK

JE PRÁVNÍ JEDNÁNÍ ODVOLANÉHO (ČLENA) STATUTÁRNÍHO ORGÁNU ZÁVAZNÉ?

Esenciálním zájmem třetích osob při jednání s obchodní korporací, zejména v situacích, kdy s ní vstupují do závazkových vztahů, je, aby byla vůle obchodní korporace projevována řádně a v souladu se zákonem. Obecně platí, že statutárnímu orgánu náleží veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nespěří jinému orgánu právnícké osoby.

 číst více na www.pravniprostor.cz

IDEOLOGIE VS. KOLEGIALITA PŘI SOUDCOVSKÉM ROZHODOVÁNÍ

Kolegialitu při rozhodování soudních těles je nutné chápat jako zájem jednotlivých členů rozhodovacího tělesa, typicky soudního senátu, si naslouchat, diskutovat a připustit si možnost správnosti i jiného názoru v rámci společného zájmu o vynesení právně správného rozhodnutí.

 číst více na www.pravniprostor.cz

ROZHOVOR

... Takže vnímáte tuto změnu jako pozitivum? Měla by fakulta studenty k takovým činnostem nutit, nebo by to mělo fungovat spíše na bázi jejich dobrovolného rozhodnutí?

Myslím si, že potřeba je oboje. To znamená iniciativa fakulty i ochota a motivace studentů. Ale mám-li mluvit z pozice učitele, tak říkám, že fakulta by měla být náročnější. A současné úvahy o nové akreditaci studijního programu jdou právě směrem „udělejme fakultu náročnější“, což rozhodně podporuji.

Na fakultě působíte jako vedoucí Centra právních dovedností, zároveň jste člen Katedry politiky a sociologie. Učíte několik předmětů (např. Mediální příprava pro právníky, Právní praxe na středních školách - Street Law, Právo a film a řadu dalších), takže jste v úzkém kontaktu se studenty. Jací jsou dle Vašich zkušeností dnešní studenti práv? Liší se něčím od toho, jací jste byli vy?

Nemám v ruce žádná exaktní data, ale na základě svého pozorování vidím největší změnu v tom, že za dob mého studia pracovalo okolo 15 % studentů a zbytek více méně jenom studoval. Dneska je to naopak. Není výjimečné, že si student nezapíše předmět, protože v den jeho výuky pracuje, že se přijde omluvit z účasti na semináři, protože musí naléhavě do práce, což si ze svého studia vůbec nepamatuji. V ročníku bývalo jen pár lidí, kteří chodili v obleku, protože pracovali, ale zbytek jsme byli takřka „studenty na plný úvazek“, kteří dělali v zásadě jenom fakultu, a k tomu byli buď v nějakém spolku, nebo si užívali studentský život.

To, že je studium teorie doplněno praxí, je samozřejmě dobře. Fakulta podle mě nemá vychovávat jen teoreticky vzdělané právníky. Ale je otázka, jak by to propojení mělo vypadat. V ideálním světě by studentům praxe měla zajišťovat fakulta, protože není praxe jako praxe.

[celý rozhovor](#)

Karolina Drachovská | redaktor

MONITOR STAVEBNICTVÍ

ZJISTĚTE VÍCE

PRÁVNÍ PROSTOR

Chcete si přečíst i starší čísla časopisu PRÁVNÍ PROSTOR?

Staňte se registrovaným uživatelem portálu a získajte přístup do archivu časopisu

ZAREGISTROVAT SE